

Utlåtande gällande Åbo Akademis fastighetsplan

Inledning

Åbo Akademis Studentkår (ÅAS) tackar för möjligheten att kommentera förslaget till ny fastighetsplan. ÅAS vill speciellt lyfta upp behovet av undervisnings- och studieutrymmen på campus även i en situation med ökad mängd hybridundervisning samt behovet av utrymmen för föreningar för att säkra det gemenskapsbyggande studielivet. ÅA är känt för och marknadsförs till nya studerande med.

Studielivet kan inte digitaliseras

Förslaget till ny fastighetsplan för ÅA väcker en stor oro hos studerande. ÅAS ser förslaget till plan som ohållbar. Klubblokaler och föreningsutrymmen är en väsentlig del av studielivet. Efter två år av distansstudier och begränsade möjligheter att kunna mötas på campus krävs det satsningar på studielivet, inte nedskärningar.

Hösten 2021 har ÅA ingått ett avtal med ÅAS, om att vederlagsfritt hyra fastigheten Geologicum för föreningsverksamhet. Kontraktet för Geologicum gäller till 2026 och det är osäkert om studerande får använda byggnaden efter det. Eftersom förslaget i fastighetsplanen är att avstå från alla byggnader i kvarteret där Geologicum finns beläget, uppstår frågan om vad som händer med föreningsutrymmena efter avtalsperioden. Vi på Studentkåren är oroliga för att byggnaden Geologicum, som skulle vara ett komplement till de befintliga föreningsutrymmena, kommer att ses som en orsak att inte förse föreningar med tillräckliga utrymmen i Kvarteret Stjärnan. Paus- och föreningsutrymmen på kort avstånd från undervisningsutrymmen är viktiga för det dagliga välmåendet och ett effektivt verktyg för att få även nya och blygare studerande kopplade till studiegemenskapen. En drastiskt minskning i förenings- och studieutrymmen på campus slår hårdast mot de studerande som har funktionsvariationer och inlärningssvårigheter. Tillräckligt med utrymmen är i allra högsta grad en likabehandlingsfråga.

Föreningskanslier, klubblokaler och förvaringsutrymmen är inte en extra lyx, utan grundförutsättningar för föreningsaktiva då de ordnar gemenskapsbyggande verksamhet. Utöver dessa behövs det utrymmen på campus nära utbildningslinjernas verksamhet där man kan pausa under dagen. Geologicum fungerar fint som utrymme för föreningskanslier, men inte som pausutrymme under dagen.

På ett universitet behövs utrymmen för undervisning och studier

För ÅAS är det allra viktigaste att utrymmena är tillgängliga och flexibla så att de passar till olika behov. Frågan om vilken undervisning i framtiden ska ordnas digitalt eller på campus behöver större utredningar före man kan fatta konkreta beslut om utrymmena som behövs. Att hänvisa till digitaliseringens framfart som orsak till en extrem fastighetsminskning är ogenomtänkt. Ett universitet bör ha en plan för utbildningens förverkligande som grund för de praktiska besluten.

I ÅAS mening ska flexibla möjligheter att studera vara utgångspunkten, där digitala verktyg i undervisningen används som komplement, men inte ersättande för den viktiga möjligheten att få undervisning på campus. Förutom att lyssna till studerande och lärare ska ÅA:s beslutsfattande vara evidensbaserat och inte godtyckligt på basis av vad man hoppas att ska fungera.

Utrymmes användningen och kommunikationen om den

Utrymmes användningen behöver effektiviseras eftersom fastigheternas kostnader stiger. För tillfället är kommunikationen om utrymmena inte på den nivå att man kan dra långtgående slutsatser om användningen eller behoven. T.ex. behöver man först tydligare kommunicera vilka utrymmen som finns att använda, hur man bokar dem, kartor samt info om nyckelrättigheter behöver utvecklas och göras mer konsekventa. Bokningen av utrymmen är inte ännu smidig och känd av studerande och information på klarspråk är inte uppdelad fakultetsvis. En formulering om behovet av mer professionell kommunikation internt om allt från tillgänglighet till bokningar behövs. Både studerande och besökare behöver kunna veta på förhand om det finns skötbord, könsneutrala toaletter, hur stora hissarna är och vilka utrymmen man får använda.

Öppenhet och delaktighet i beslutsfattande

Studerande behöver garantier för att deras behov tillgodoses i fastighetsplanen. I nuläget uttrycker många studerande en oro över att ÅA inte lyssnar och att vad man säger inte tas på allvar och beaktas. Tydlighet i hur Kvarteret Stjärnan planeras behövs före eventuella beslut om att avstå från ett flertal andra byggnader. ÅAS förstår de ekonomiska realiteterna men anser att man i förslaget inte tillräckligt beaktar de indirekta effekterna av förändringarna. ÅAS är mycket villiga att hitta gemensamma lösningar för fastighetsplanerna men det krävs äkta delaktighet och inkluderande planering för att det ska lyckas. Att nedmontera campus för studerande blir på sikt dyrt för universitetet. Åbo Akademis trumfkort har alltid varit det unika studielivet universitetet har att erbjuda, ifall det skärs ner i studielivet kommer ÅA inte längre att locka studerande i samma omfattning.

Studerande blev tillfrågade hur man skulle göra utrymmena i Aurum så ändamålsenliga som möjligt, men svaren beaktades inte i förverkligandet. Då Aurum planerades var studerande med, kafferum utlovades men i den färdiga byggnaden saknar det lilla delade föreningsutrymmet rinnande vatten. Kommunikationen mellan ÅA och arkitektbyråer behöver också ses över. Utrymmen måste från grunden planeras för rätt verksamhet, både väggar och inredning. Oskäligt mycket tid gick åt för FNT:s fakultetskansli att reda ut problem då t.ex. grupprum hade minimala bord där det inte gick att sitta och göra räkneövningar. ÅA behöver förbinda sig till att lyssna och agera enligt studerandes behov, ÅA har inte råd med att planera campus utan studerande.

Speciellt Aurums moderna utrymmen och deras användning har ÅA betonat inför framtida fastighetsplanering. Utredningar eller analyser gjorda under pandemin, medan stora mängder studerande inte kunnat eller velat röra sig på campus bör varsamt beaktas som beslutsunderlag. ÅA bör inte göra förhastade beslut i ärenden som påverkar kärnverksamheten utan att noggrant utreda utgångsläget.

Åsikterna gällande hur man vill arbeta och studera i framtiden varierar mellan individer. Därför anser vi på ÅAS att man först behöver öppna upp en diskussion om hurdana utrymmen som kommer att behövas i framtiden före man fattar dessa beslut. Dialogen behöver innebära att de olika åsikterna som lyfts upp på allvar beaktas i planerandet.

Den FPA-stödda studentlunchen är en viktig del av studiestödet och vardagsvälmåendet

Det har funnits studentbespisning i byggnaderna ASA och Gadolinia som försvinner om planen godkänns som sådan. Ifall lunchpauserna inte förlängs behövs tillräckligt stora utrymmen för att garantera verksamhetsförutsättningarna för studentrestaurangerna. Att ha tillgång till studentbespisning, med service på svenska på campus är viktigt för samhörigheten. Kårkaféernas studentlunch ger ekonomisk grund för Studentkårens verksamhet och stöder även Alumnföreningens verksamhet. Förutom att FPA-stödet till studentlunchen är en del av studiestödet är möjligheten till lunchpaus återhämtning under dagen och hjälper att studera effektivt också på eftermiddagen. Också många ÅA-anställda använder sig av och uppskattar Kårkaféernas verksamhet.

Utrymmen är en satsning på verksamhetens kvalitet och effektivitet

ÅAS betonar att välmående studerande även hämtar in finansiering till universitetet genom att bli klara inom utsatt tid. Satsningar på välmående bör beaktas då man ser över hur fastighetsanvändningen ser ut i framtiden, då nedskärningar i utrymmen har en direkt effekt på studieförmågan. För att främja välmående är det även nödvändigt att utrymmes användning inte är orsaken till att studerande blir utan lunchpaus. Möjligheten till återhämtning och utrymmen där man kan pausa är viktiga, detta är framförallt en jämlikhets- och tillgänglighetsfråga. Möjligheten till återhämtning behöver beaktas både tidsmässigt och gällande fysiska utrymmen där man kan studera eller pausa, tillsammans med andra eller för sig själv. Delaktighet i studiegemenskapen främjar studerandes studieframgång, vilket i sin tur visar på behovet av utrymmen till föreningar.

Avslutningsvis

Utgångspunkten för utrymmesplaneringen ska vara personal och studerande så fastigheterna anpassas till människorna och inte tvärtom. ÅAS deltar helhjärtat i den fortsatta planeringen av framtida campus i Vasa och Åbo och förutsätter att arbetet görs så att utbildningen och studerande inte på sikt lider av besluten.